

Almannamálaráðið

Lógartænanastan

Dagfesting: 30. november 2020
Mál nr.: 20/00900-6
Málsviðgjört: DB
Eftirkannað: Lógartænanastan
dagfestir

Uppskot til

Kunngerð um hjálparráð

Við heimild í § 29, stk. 8 í lögtingslóg nr. 72 frá 20.mai 2020 verður ásett:

Hjálparráð

§ 1. Henda kunngerð ásetir nærri reglur um hjálparráð og hjálpartól, hereftir kalla hjálparráð, sum verða veitt sambært lögtingslóg um almannatrygd og tænanastur.

Stk. 2. Hjálparráð, sum myndugleikar herundir heilsuverkið, kommunur og skúlaverkið, nýta í virkseminum sum eru skipað sambært aðrari lóggávu, eru ikki fevnd av hesi kunngerð, samanber eisini §§ 17 -20.

§ 2. Hjálparráð er tól, lutur, útgerð o.l., sum er framleitt ella verður nýtt til at bøta um virkistarni hjá persóni. Hjálparráð kann vera kropsborið hjálparráð sum t.d. brillur, ymiskar protesur, serligur fótbúni og hárkollur, og hjálparráð, sum verða veitt sum lán, eitt nú koyristólur, samskiftisútgerð, røktarsong og ymisk flutningstól.

Stk. 2. Hjálparráð, ið kann endurnýttast, kann veitast sum útlán til persón ella móttvegis gjaldi til myndugleika, sum brúkar hjálparráð í virkseminum.

§ 3. Almannaverkið tekur avgerð um stuðul til hjálparráð við støði í eini heildarmeting av støðuni hjá umsøkjara.

Stk. 2. Stuðul til hjálparráð verður veittur sum útlán, ella sum stuðul til staka ella framhaldandi útreiðslu til keyp av hjálparráði, ið verður mett sum ogn hjá viðkomandi.

Stk.3. Stuðul verður latin til bíligasta nøktandi hjálparráðið.

Stk. 4. Stuðul kann í ávísingum føri latast til eyka hjálparáð, m.a. av reinførisávum, tá talan er um persónligt tillagað kropsbori hjálparráð, ella tá talan er um barn, sum uppiheldur sær skiftivís hjá báðum foreldrum, og tað er trupult at flyta hjálparráðið.

Stk.5. Almannaverkið hevur skyldu til at leiðbeina persóni um, hvussu hjálparráðið

verður brúkt og viðlíkahildið, og Almannaverkið skal tryggja, at hjálparráðið verður tillagað persóninum, sum skal nýta hjálparráðið

Stk. 6. Hjálparráð, ið persónur hevur útvega sær, áðrenn umsókn er játtað, verður ikki veitt persóninum. Almannaverkið kann í heilt serligum førum víkja frá hesum kravi, t.d. tá talan er um bráðfeingistørv, ið ger, at ikki er ráðiligt at bíða við at átaka sær útreiðsluna. Samanber § 58 í løgtingslógini.

Rakstur, viðlíkahald, umvæling og endurnýggjan av hjálparráði

§ 4. Stuðul verður veittur til neyðugar umvælingar av hjálparráði. Almannaverkið skal tryggja, at útlánt hjálparráð verður umvælt á forsvarligan hátt, og at umsøkjari hevur møguleika læna hóskaði hjálparráð, meðan umvælt verður.

Stk. 2. Stuðul verður ikki veittur til rakstur, reingerð og vanligt viðlíkahald av hjálparráði.

Stk. 3. Stuðul verður veittur til battaríir til elkoyristól og annað hjálpartól, um battaríið ikki kann keypast í vanligum handli, ella um tað ikki verður mett ráðiligt, at persónurin sum fær hjálparráðið, sjálvur skiftir battarí.

Stk. 4. Stuðul verður veittur til umvæling og útskiftan av hjálparráði, herundir slanga og dekk til koyristól, um hjálparráðið orsakað av sliti av vanligari nýtslu ikki longur kann nýtast til endamálið.

Stk. 5. Stuðul verður veittur til neyðugar útreiðslur til djóralækna, skeið o.l., tá persónur hevur fýrarahund.

Stk. 6. Stuðul kann veitast til solling og umvæling av ortopediskum skóm samanber § 11.

§ 5. Hjálparráð verður endurnýggjað ella skift út, tá tørvur er á tí., herundir tá tørvurin hjá umsøkjara broytist orsakað av

sjúku, kropsligum broytingum, ella tá hjálparráðið er slitið.

§ 6. Persónur, sum hevur fingið stuðul til hjálparráð, sum kann endurnýtast, hevur skyldu til at fara væl um hjálparráðið og lata Almannaverkinum tað, tá hetta ikki verður brúkt longur.

Serligar reglur og egingjald fyri ávís hjálparráð

§ 7. Almannaverkið kann játtað persóni, sum fær endurvenjing frá Almannaverkinum, stuðul til hjálparráð, hóast viðkomandi ikki lýkur treytirnar um varandi tørv, um mett verður, at hjálparráðið kann stuðla undir, at persónurin kann endurvinna mistar førleikar.

§ 8. Persónur, sum býr á eldrasambýli, ellisheimi ella røktarheimi, sum er skipað sambært løgtingslóg um heimatænastu, eldrarøkt v.m. kann fáa stuðul til persónligt tillagað hjálparráð.

Stk. 2. Persónligt tillagað hjálparráð sambært stk. 1 fevnir eisini um persónligt tillagaðan koyristól. Koyristólurin skal vera serframleiddur ella hava tillagingar- og innstillingarmøguleikar, sum nøkta ítøkiligum tørvum.

Stk. 3. Treytin fyri at fáa stuðul til koyristól sambært stk. 2 er, at tørvurin hjá umsøkjara ikki kann nøktast við einum vanligum koyristóli, og at umsøkjari hevur tørv á at brúka koyristólin meginpartin av degnum.

§ 9. Persónur, sum hevur varandi, optiska eygnasjúku, kann fáa stuðul til brillugløg og linsur sambært fyrirtreytum í fylgiskjali 1.

Stk. 2. Persónur kann fáa afturvendandi stuðul til brillur og serlinsur í mun til vanligum slit ella í mun til týðandi broyting í

sjón orsakað av eygnasjúku sambært fyrirtreytunum í fylgiskjal 1.

Stk.3. Persónur, sum bert hevur ein optiskan sjónfeil, kann ikki fáa stuðul sambært stk.1.

§ 10. Persónur, sum orsakað av stóddarmuni á føtrunum á í minsta lagi 2 skógvanummur, má keypa tvinnar skógvar, kann fáa stuðul til vanligar skógvar.

Stk.2. Stuðul sambært stk. 1 verður veittur til helvtina av útreiðslunum, tó í mesta lagi 1.000 kr. og til:

1. Tvinnar skógvar fyrstu ferð stuðulin verður veittur.
2. Einar skógvar um árið.
3. Einar inniskógvar um árið.
4. Einar arbeidsskógvar árliga um arbeiðið hjá umsøkjara er av slíkum slag at tørvur er á tí.

Stk. 3. Stuðul kann veitast til fleiri skógvar enn ásett er sambært stk. 1 og 2, um orsök er til tess, t.d. serligt brek, serligt slag av arbeiðið, sum hevur við sær umfatandi slit á skógvar ella barn, sum stendur í vøkstri.

§ 11. Persónur, sum hevur varandi og umfatandi fótavskapi sambært fylgiskjali 2 kann fáa stuðul til útreiðslur av ortopediskum skóm.

Stk. 2. Persónur, sum er 18 ár og eldri rindar sjálvur 1.000 kr. fyri hvørt skógvapar og fyri børn undir 18 ár verður rindað 400 kr. fyri hvørt parið. Stuðul sambært stk. 1 verður veittur soleiðis:

1. Tvinnar skógvar fyrstu ferð stuðulin verður veittur.
2. Einar skógvar um árið.
3. Einar inniskógvar um árið.
4. Einar arbeidsskógvar árliga, um arbeiðið hjá umsøkjara er av slíkum slagi, at tørvur er á tí.

Stk. 3. Stuðul kann veitast til fleiri skógvar enn ásett er sambært stk. 1 og 2 um orsök er til tess, t.d. serligt brek, serligt slag av arbeiðið, sum hevur við sær umfatandi slit á skógvar ella barn, sum stendur í vøkstri.

Stk. 4. Persónur kann fáa stuðul til ortopedisk fótinnlegg til vanligar skógvar, um hetta bótir um avleiðingar av fótavskapi, og um persónurin annars hevði verið ávístur til at nýta ortopediskar skógvar.

§12. Persónur, sum hevur varandi sjúku í blóðrenslinum, kann fáa stuðul til 2 pør av kompressiónssokkum um árið og rindar egingjald á 200 kr. fyri hvørt parið.

§13. Persónur, sum hevur varandi sjúku, ið hevur við sær munandi hártap, kann fáa stuðul til hárkoll. Verður hárkollurin brúktur hvønn dag, kann stuðul fáast til 2 hárkollar um árið.

Stk.2. Persónur, sum er 18 ár og eldri, rindar egingjald á 3.000 kr. um árið.

§ 14. Persónur kann fáa stuðul til tannprotesir ella ortodontiska tannviðgerð, um talan er um funktionelt oyðileggjandi ella kosmetiskt misprýðandi avleiðingar av:

1. Vanlukkutreytaðum skaða á tyggiorgan (tenn, munn, kjálkabein og umgevgandi vevnað) sambært skjali 3, sum trygging ikki tekur við
2. neyðugari læknaligari ella tannlæknaligari viðgerð, sum hevur við sær skaðar á tyggiorgan sambært skjali 3, ella
3. viðføddum álvarsligum skeivleikum, sum ávirka tyggigagnið sambært skjali 3.

Stk.2. Tannprotesa sambært stk. 1 fevnir bæði um avtakliga og ikki-avtakliga tannprotesu. Protosa skal í hesum sambandi skiljast sum eitt uppískoyti ella ein afturatlegging.

Stk. 3. Stuðul verður veittur til viðgerð, sum er neyðug til gerð og fastgerð av tannprotesu sambært stk. 1, sum ikki er at meta sum sjúkrahúsvirksemi.

Stk. 4. Stuðul verður ikki veittur til viðlíkahald av tannprotesu.

§ 15. Persónur, sum hefur fingið játtað stuðul til trínhjólaða knallert, hefur skyldu til at tekna lógliga ábyrgdartrygging og rindar hesa útreiðslu.

§ 16. Persónur, sum hefur cystiska fibrosu, cøliaki og annað ovurviðkvæmi, kann fáa stuðul til meirútreiðslur til serkost.

Stk. 2. Almannaverkið ger við støði í fyriliggjandi kanningum metingar um, hvussu stór meirútreiðslan er, sum endurrindað verður fyri, í hvørjum einstøkum føri.

Markamót

§ 17. Stuðul verður ikki veittur til hjálparráð, ið myndugleiki nýtur í virkseminum, samanber eisini § 1, stk. 2.

§ 18. Stuðul verður ikki veittur til útgerð og innbúgv, sum er at meta sum grundútbúnaður.

§ 19. Hjálparráð kann í serligum føri útvegast til arbeiðspláss, tá útgerðin er neyðug fyri, at persónur kann vera í vinnu. *Stk.2.* Vanlig útgerð, ið má metast at hoyra arbeiðsplássinum til, er ikki at meta sum hjálparráð.

§ 20. Stuðul kann í serligum føri veitast til hjálparráð, ið einans skal nýtast í sambandi við frítíðartilboð, tá talan er um frítíðartilboð, sum persónur uttan brek í líknandi lívsstøðu, vanliga kann hugsast at luttaka í.

Kæra

§ 21. Avgerð hjá Almannaverkinum sambært hesi kunngerð kann kærast til kærunevndina í almanna-, familju- og heilsumálum innan 4 vikur eftir, at kærarin hefur fingið avgerðina.

Gildiskoma

§ 22. Henda kunngerð kemur í gildi 1. januar 2021.

Almannamálaráðið, 30. november 2020

Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttir
landsstýrismaður

/ Eyðun Mohr Hansen

Fylgiskjal 1:

Fyritreytir fyri at fáa stuðul til brillur og linsur:

- 1) Óreglulig hornhinna (irregulær astigmatisme) við t.d. keratokonus, hornhindear o.a.
- 2) Brek í regnboðahinnuni, t.d. aniridi, kolobom, albinisme, umframt fylgjur av t.d. skaðum ella skurðviðgerð.
- 3) Leys egnalinsa (ektopi), avleiðing av skurðviðgerð í barnaárum for eygnastar (afaki).
- 4) Pínufullar eygnasjúkur, t.d. bløðrur á hornhinnuni (keratitis bullosa) eller varandi hornhinnusár.
- 5) Sera misprýðiligar eygnasjúkur.
- 6) Varandi sjúkutreytað dupultsjón uttan móguleika fyri rætting við skurðviðgerð (operativ korrektion).
- 7) Sjúkutreytað ljósovrviðkvæmi (fotofobi) í sambandi við t.d. retinitis pigmentosa, akromatopsi, eygnafylgisjúkur við diabetes, makula degeneration.
- 8) Ógvuslig optisk sjónsbrek eyðkend við, at betrað sjónsfunktióin bert kann røkkast við etablering av serframleiddum brillugløsum ella linsum.
- 9) Børn og ung, ið hava eina sjónsstyrki á í mesta lagi 6/18 (0,3) korrigerað á tí betra eyganum. Hesi børn eru typiskt ávíst til myndugleika av eygnalækna á Landssjúkrahúsinum (typiskt Kennedy Instituttið).
- 10) Afaki sameint við brek í sjónarvídd eftir ávísing frá myndugleika, ið eygnalækni hjá Landssjúkrahúsinum hevur víst til (typiskt Kennedy Instituttið).
- 11) Myopi størri enn ella ájavnt við -7 kombinera við kikarasjónarvídd uppá 10 gradir ella harundir.
- 12) Ptosebriller (serstell).
- 13) Hypermetrop > + 7 har brilluglasi hevur mestu styrki til børn upp til 10 ár.
- 14) Onnur læknafrøðilig optisk allýst, varandi eygnasjúkur av líknandi torrleikastigi, eftir ávísing frá eygnalækna á Landssjúkrahúsinum.

Fylgiskjal 2:

Fyritreytir fyri at fáa stuðul til ortopediskar skógvar ella ortopedisk fótinnlegg:

- 1) Liðagikt við ringum framfótfalli og avskeplaðari tá (innlegg, møguliga styðjað við gongusóli).
- 2) Sárgerð, har vandi er fyri sár í iljuni ið tarnar/órógvar fólilsunum, sum avleiðing av sukursjúku, kroniskum nervasjúkum ella tá blóðrenslid er í stórum vanda (sviknandi blóðrenslid).
- 3) Ringt framfótfall saman við vánaligum blóðrenslid, t.d. krøktar tær, hamarstær, avskeplaðum liðhøvdum á ristleggjunum.
- 4) Stívt øklabein – viðføddum samanvøkstrum (coalitio), ringum skeivleikum eftir broti á øklabeinum, kroniskum liðabruna ella liðagikt.
- 5) Tilognaðum flatfóti sum avleiðing av illbregði.
- 6) Umlætting av varandi pínu av arri í iljuni.
- 7) Onnur avskeplan av fóti á samsvarandi torleikastigi við serstakari grundgeving, t.d. ringum fæstlæstum flatfóti, sera veikum liðbondum og liðhylki av viðføddum beinbroyskni (osteogenesis imperfecta). Stuðul verður sostatt ikki veittur til innlegg til fólk við vanligum flatfóti ella børn við bleytum flatfóti.

Fylgiskjal 3:

Fyritreytir fyri at fáa stuðul til tannprotesu ella ortodontiska tannviðgerð.

Talan skal vera um funktionelt oyðileggjandi ella kosmetiskt misprýðandi avleiðingar av

- 1) Vanlukkutreytaðum skaða á tyggiorgan (tenn, munn, kjálkabein og umgevangi vevnað) sum trygging ikki tekur við
- 2) neyðugari læknaligari ella tannlæknaligari viðgerð, sum hevur við sær skaðar á tyggiorgan ella
- 3) viðføddum álvarsligum skeivleikum, sum ávirka tyggigagnið,

Til 1 og 3

Tannstöðuskeivleikar, sum geva rætt til stuðul eru:

- a) Oyðilegging av vevnaði har vandi er fyri brendum tonnum (karies), bruna á tannhaldi (paradontesu), skaða á frammtønnum (trauma) ella burturmáða rót (rótreserptión). Objektív symptomir eru ógvuslig trongstøða, djúp bit, trongstøðuyvirbit, stór yvirbit og ella skeiv vakstarlega av tonnum-
- b) Skaðiligar funktiúnir so sum skeivur andlitsvøkstur, læst ella skeiv muskulfunktiún, skeiv funktiún í kjálkaliðum, høvuðþína, skeiv varra- og tungufunktiún ella talufeilir, ofta lesp. Objektív symptomir eru tvungin krossbit, skeiv mitta, læst saksbit, tvungin læst mesial og distal jakslabit, stór yvirbit ella fleiri ikki anlagdar tenn (multiplex aplasiir)
- c) Sálarlig/sosial lýti/brek orsakað av útsjónd, sum víkur nógv frá, útsjónd, sum stiðjar fordómar, talufeilum, brendum tonnum ella vát í tannhaldi. Objektív symptomir eru umframt tey somu sum nevnd eru undir a stórt yvirbit, undirbit, opniubit, tvungin kross- og saksabit, óvuslig trongstøða ella óvanlig spreiddistøða.

Til 2

Neyðug læknalig ella tannlæknalig viðgerð, sum hevur við sær skaða á tyggiorgan, sum gevur rætt til stuðul er:

- a) Sjøgren syndrom
- b) Læknafriskipaður heilivágur, ið verður nýttur beinleiðis í sambandi við viðgerð av krabbameini. Stuðul verður ikki veittur til heilivág ímóti vamlí, morfíka og øðrum heilivági, ið ikki er krabbameinsbasandi heilivágur.